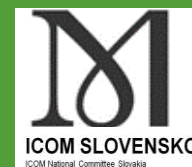

09. jún 2020

TAKMER 125 MÚZEÍ A GALÉRIÍ

Nezastupiteľné úlohy múzeí a galérií sú v oblasti trvalého uchovávanía súčastí hmotného a nehmotného kultúrneho dedičstva, odbornej ochrany i komunikácii objektívneho poznania z ich vedeckého výskumu.

HLAVNÉ POSLANIE MÚZEÍ/GALÉRIÍ

Zbierať, ošetrovať, uchovávať, ochraňovať a sprístupňovať kultúrne, historické a prírodné bohatstvo spoločnosti

KTO/ČO SÚ MÚZEÁ NA SLOVENSKU

cca 2800 stálych zamestnancov

cca 16 mil. kusov zbierkových predmetov v hodnote viac ako 15 mild. eur

cca 5 mil. platiacich návštevníkov

MÚZEÁ

- zrkadlá spoločnosti

MÚZEA A GALÉRII NA SLOVENSKU DNES

1. Múzeum/Galéria v slovenskej spoločnosti

- základné poslanie múzeí ako špecifických pamäťových a fondových inštitúcií: **uchovávanie a všestranná ochrana kultúrneho dedičstva**
  - múzea a galérie uchovávajú cca 60-70% hnuiteľného národného kultúrneho dedičstva - od miniatúrnych preparátorov prírodných zbierok až po obrovské lietadlá, lode atď., od organického materiálu, či dreva, textilu, cez papier, sklo, kameň, až po kov či plasty
  - kultúrne dedičstvo nie len uchovávajú, ale ho aj odborne spravujú a sprístupňujú
- sieť múzeí a galérií je tradičná, ale nie konzervatívna, formuje sa, vyvíja a reaguje na zmeny spoločnosti
- múzeá/galérie uchovávajú pre budúce generácie objektívnu pamäť – komplexne a objektívne dokumentujúcu zmeny spoločnosti i prírody
- **múzeá a galérie nastavujú zrkadlo spoločnosti, ktoré následne vystavujú pre výstrahu - poučenie - pre pamäť spoločnosti**

2. Naše slovenské, no i svetové

- slovenské múzea v rámci svojich medzinárodných štruktúr za svoju 28 ročnú existenciu ako múzea suverénneho štátu prezentovali Slovensko v najlepšom svetle
- v rámci organizácie ICOM má slovenský komitét významné postavenie, v spolupráci s najbližšími partnermi sa ICOM Slovakia zapojil aj do organizácie 26. medzinárodnej konferencie ICOM, ktorá sa má uskutočniť v roku 2022 v Prahe. Ide o jedinečný projekt, ktorého sa zúčastní viac ako 4 tis. odborníkov z oblasti muzeológie z celého sveta.
  - ICOM Slovakia sa zaviazal k pomoci pri organizácii tohto podujatia ako najbližší partner, kde bude potrebná aj finančná spoluúčasť Slovenskej republiky na tomto jedinečnom projekte
  - konferencia ponúka výnimočnú možnosť celosvetovej prezentácie najväčších slovenských pokladov
- ICOM Slovakia sa výrazným spôsobom zapojil aj do tvorby novej definície múzea, ktorá v súčasnosti prebieha na medzinárodnej úrovni
- múzejná spolupráca napomáha aj k riadeniu a rozvoju múzejnej legislatívy na Slovensku, najmä pozitívnymi inšpiráciami zo sveta

Kultúra a spoločné dobro sú rovnako dôležité ako voda: divadlá, knižnice, múzeá a kiná sú ako akvadukty.

Claudio Abbado

3. Správa kultúrnych pamiatok verzus daňové zaťaženie

- v rámci Slovenska je individuálny prístup k zdaňovaniu kultúrnych pamiatok v správe múzeí a galérií - v mnohých prípadoch je daňové zaťaženie pomerne vysoké
- **zváženie legislatívnej zmeny na vytvorenie výnimky z daňového zaťaženia daňou z nehnuteľností pre pamäťové inštitúcie** (múzeá, galérie, knižnice, archívy atď.), minimálne oslobodenie z daňového zaťaženia národných kultúrnych pamiatok, v ktorých múzeá a galérie vykonávajú svoju činnosť

Ako ďalej naše múzejníctvo?

Návrhy a pomoc pre slovenské múzeá a galérie

4. Dotačné systémy

- múzeá a galérie vysoko oceňujú kroky, ktoré sa udiali vo sfére dotačných systémov - najmä vznik Fondu na podporu umenia, Fondu na podporu kultúry národnostných menšín i zmeny v dotačnom systéme MK SR
  - všetky tieto systémy flexibilne reagujú na požiadavky múzeí a galérií - niekoloľkokrát bolo uskutočnené pre nastavenie programov a podprogramov
- návrhy na zlepšenie riešenia otázok múzeí a galérií dotačných systémov:
  - v FPU - prehodnotenie uplatňovania princípu „de minimis“ bez rozdielu vo všetkých podprogramoch
  - MK SR - potreba ďalšieho konania pri nastavovaní všestrannej transparentnosti pridelovania účelových dotácií určených inštitúciám v zriaďovateľskej pôsobnosti MK SR
  - zverejňovanie uchádzajúcich sa v prioritných projektoch o podporu MK SR a samostatne schválených projektov
  - prehodnotenie rozhodovania o projektoch týkajúcich sa múzeí a galérií v mesiaci apríl/máj - častá prekážka v realizácii projektov

5. Kultúrne poukazy

- výrazný potenciál múzeí a galérií je vo vplyve na formovanie kultúry spoločnosti - jednou z funkcií múzeí a galérií je vzdelávanie
- v ostatných rokoch sa v múzeách a galériách na Slovensku vybuďovala silná základňa múzejných pedagógov
- rozvoj v oblasti vzdelávania v múzeách aj za pomoci tzv. kultúrnych poukazov pre žiakov a učiteľov
- **nové využitie kultúrnych poukazov**
  - zváženie pridelovania väčšieho množstva kombinovaných poukazov
  - navýšenie hodnoty poukazov = navýšenie preplácanej sumy
  - zváženie pridelovania kultúrnych poukazov aj iných skupinám napr. dôchodcom

6. COVID 19 a pomoc pre kultúru

- pandémia COVID 19 výrazne zasiahla do činnosti jednotlivých múzeí - výrazné sú predovšetkým ekonomické dopady - odhadované poklesy na návštevnosti v období apríl až jún - 40 % z ročného priemeru
- **odporúčame finančnú pomoc určenú pre kultúrne inštitúcie pridelovať zriaďovateľom s účelovým viazaním na použitie pre jednotlivé segmenty kultúry**

Lex musealis/zákon a vzdelanie

7. Zákon o múzeách a galériách - základný dokument pre činnosť

- Zákon č. 206/2009 Z. z. o múzeách a o galériách a o ochrane predmetov kultúrnej hodnoty v platnom znení (ďalej iba múzejný zákon)
  - 5 novelizácií ostatná platná od 11.02.2019 zákon č. 34/2019 Z. z.
  - múzejný zákon je v múzejnej a galerijnej obci považovaný za vyhovujúci
- návrhy na zmeny:
  - implementácia aktuálnych súvisiacich legislatívnych predpisov - zákon o zbraniach, CITES, knižničný zákon, archívny zákon atď.
  - pri zákonotvornom procese dôraz na **základné ciele múzeí a galérií t.j. budovanie a ochrana zbierkových fondov**
  - zohľadnenie zriaďovateľskej variability v múzejnej legislatíve
  - verejná diskusia pri tvorbe nového múzejného zákona v rámci „múzejnej tripartity“- odborníci z radov múzeí, zástupcovia zriaďovateľov, MK SR

8. Celoživotné vzdelávanie v múzeách - Národné metodické centrum

- dlhodobá potreba „znovuvytvorenia“ ústredného metodického centra pre múzeá a galérie
- **činnosť národného metodického centra** - návrhy:
  - nepodriaďovať iným kultúrnym inštitúciám ako SNM a lebo SNG
  - zastrešenie kompletnej metodickej činnosti pre múzeá a galérie, tvorba metodických materiálov
  - štátny odborný dohľad nad činnosťou múzeí a galérií
  - pokračovanie a rozširovanie národných digitalizačných projektov
  - kompletná starostlivosť a vývoj nástrojov elektronickej evidencie zbierkových predmetov
  - vzdelávanie múzejných a galerijných pracovníkov - doplnkové akreditované kurzy, nadstavbové vzdelávacie programy atď. - **nechceme zastať v čase**

